

Sygn. akt II CZ 81/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

w sprawie ze skargi J. K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 22 listopada 1989r., sygn. akt III RC 678/89 wydanego

w sprawie z powództwa H. K. obecnie B.

przeciwko J. K.

o rozwód,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 listopada 2015 r.,

zażalenia J. K.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 22 stycznia 2015 r., sygn. akt III RC 379/14,,

oddala zażalenie i wniosek radcy prawnego B. T. o przyznanie kosztów z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej J. K. z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postawieniem z dnia 22 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu odrzucił zażalenie J. K. na postanowienie o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że wymieniony wyżej Sąd postanowieniem z dnia 17 września 2014 r. odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, którą J. K. wniósł od wyroku wydanego przez ten Sąd w sprawie prowadzonej pod sygn. akt III RC 678/89, z powodu niezachowania przewidzianego w art. 87¹ § 1 k.p.c. przymusu adwokacko-radcowskiego. Zażalenie na to postanowienie, którego odpis doręczono J. K. w dniu 29 września 2014 r., zostało wniesione w dniu 27 października 2014 r. Podlegało ono zatem odrzuceniu, ponieważ ustawowy tygodniowy termin do jego wniesienia, liczony od dnia doręczenia postanowienia, upłynął dnia 6 października 2014 r.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 22 stycznia 2015 r. pełnomocnik skarżącego zarzucił naruszenie art. 394 § 2 k.p.c., art. 394¹ § 1 w związku z art. 424⁸ § 1 k.p.c. oraz art. 424¹ § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Mając na względzie niekwestionowane w zażaleniu ustalenia faktyczne dotyczące daty doręczenia odpisu postanowienia z dnia 17 września 2014 r. o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i daty wniesienia na nie zażalenia, zarzut skarżącego, że zażalenie została odrzucone z naruszeniem tygodniowego terminu do jego wniesienia (art. 394 § 2 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.) jest nieuzasadniony. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zażalenie jako spóźnione podlegało odrzuceniu (art. 370 w związku z art. 394¹ § 3 i k.p.c.). Ponadto należy zwrócić uwagę, że odrzucone zażalenie, wniesione osobiście przez skarżącego, podlegało odrzuceniu także z powodu niezachowania przewidzianego w art. 87¹ § 1 k.p.c. przymusu adwokacko-radcowskiego (art. 370 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Oceny omawianego zarzutu nie zmienia podniesiona w zażaleniu okoliczność,

że Sąd powinien potraktować jako zażalenie wniesione przez skarżącego pismo z dnia 6 października 2014 r. Po pierwsze, pisma tego nie ma w aktach sprawy, po drugie, zostało ono wniesione – jak wynika z zażalenia – osobiście przez skarżącego. Pismo to potraktowane jako zażalenie, podlegałoby zatem odrzuceniu z powodu niezachowania przymusu adwokacko-radcowskiego.

Nieuzasadniony jest również zarzut, że Sąd Rejonowy z naruszeniem art. 394¹ § 1 w związku z art. 424⁸ § 1 k.p.c. rozpoznał zażalenie, albowiem jedynie Sąd Najwyższy jest właściwy do jego rozpoznania. W sprawie ze względu na odrzucenie zażalenia nie doszło – wbrew przekonaniu skarżącego – do jego merytorycznego rozpoznania. Omawiany zarzut nie mógł więc odnieść zamierzonego skutku. Nie ma też przeszkód, aby zaskarżone postanowienie – na podstawie art. 370 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. – wydał sąd pierwszej instancji. Przytoczone w zażaleniu orzeczenia Sądu Najwyższego (postanowienia z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZ 49/05, OSNC 2005, Nr 10, poz. 180, i z dnia 7 marca 2013 r., II CZ 180/12, nie publ.) dotyczą zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a nie zażalenia – jak w niniejszej sprawie – na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Ponadto postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZ 49/05 częściowo się zdezaktualizowało na skutek nowelizacji art. 424¹ § 3 k.p.c.

Podniesiona w zażaleniu kwestia prawidłowości zakwalifikowania pisma skarżącego z dnia 11 czerwca 2014 r. jako skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie podlega kontroli w niniejszym postępowaniu zażaleniowym, jego przedmiotem jest bowiem jedynie ocena zasadności odrzucenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W tej sytuacji również zarzut wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem art. 424¹ § 2 k.p.c. należało uznać za bezskuteczny.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w pkt 1 sentencji postanowienia (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Wniosek radcy

prawnego o przyznanie mu od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu podlegał oddaleniu. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że adwokatowi (radcy prawnemu) nie przysługują koszty „pomocy prawnej” udzielonej z uchybieniem podstawowym zasadom staranności i profesjonalizmu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz.123, z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 1046/97, OSNC 1999, nr 10, poz. 178) W postanowieniu z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07 (OSNC 2008, nr 3, poz. 41). Sąd Najwyższy uznał, że adwokat, decydując się na wniesienie środka zaskarżenia oczywiście bezzasadnego, nie może skutecznie domagać się przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, nie jest bowiem udzieleniem pomocy prawnej w rozumieniu § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) sporządzenie zażalenia, które jako oczywiście uzasadnione podległo oddaleniu. Mając zatem na względzie powyższe i przyczyny oddalenia zażalenia, należało orzec, jak w pkt 2 sentencji postanowienia.